

DE PARADE

Eerder verschenen van Dave Eggers

Een hartverscheurend verhaal van duizelingwekkende genialiteit

U zult versteld staan van onze beweeglijkheid

Hoe hongerig wij zijn

Wat is de Wat

Zeitoun

Een hologram voor de koning

De Cirkel

Uw vaders, waar zijn zij? En de profeten, leven zij voor eeuwig?

Helden van de grens

De monnik van Mokka

Dave Eggers

DE PARADE

Vertaald door Gerda Baardman, Maaïke Bijnsdorp,
Lucie Schaap en Elles Tukker

LEBOWSKI PUBLISHERS
AMSTERDAM 2019

Oorspronkelijke titel: *The Parade*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Alfred A. Knopf, a division of Random House LLC, 2019

© Dave Eggers, 2019

© Vertaling uit het Engels: Gerda Baardman, Maaik Bijnsdorp, Lucie Schaap en Elles Tukker, 2019

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2019

Omslagbeeld: Shawn Harris

Omslagontwerp: Peter de Lange

Auteursfoto: Em-J Staples

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 4891 1

ISBN 978 90 488 4892 8 (e-book)

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv
Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Lebowski Publishers via www.lebowskipublishers.nl/nieuwsbrief

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

I

In het platinakleurige ochtendlicht tilde hij zijn loden hoofd op. Hij lag op een kunststof matras in een omgebouwde zeecontainer onder een kleine plafondventilator die de lauwe lucht in het vertrek rondslingerde.

Hij waste zich met vochtige doekjes uit een pakje en trok zijn uniform aan, een zwarte overall van synthetische vezels. Onder de snel opkomende zon liep hij over de met grind bedekte binnenplaats van het hotel naar de kamer van zijn partner. Ze hadden elkaar nog nooit gezien. Hij klopte op de golfplaten deur. Geen reactie. Hij klopte harder.

Na wat schuifelende geluiden in de kamer deed een atletisch uitzierende man open, op een witte boxer na naakt. Hij had donkere ogen, een kuiltje in zijn kin en een brede mond met volle, vrouwelijke lippen. Een lok zwart haar viel ondeugend over zijn linkeroog.

‘Noem eens een getal.’

‘Negen,’ zei de man in de deuropening met een sluwe glimlach.

‘Oké. Je weet hoe het bedrijf tegenover namen staat. Ik weet niet hoe jij heet en jij weet niet hoe ik heet. De komende veertien dagen ben jij Negen. Mij spreek je aan met Vier.’

‘Ben jij Vier?’

‘Je noemt me Vier. Ik noem jou Negen. Snap je?’

Om veiligheidsredenen wilde het bedrijf eenvoudige codenamen, bij voorkeur cijfers.

‘Oké,’ zei Negen. Hij streek zijn haar uit zijn gezicht en zwiepte het met een rukje van zijn hoofd naar achteren.

Ze waren zonder paspoort aangekomen. Paspoorten maakten alles ingewikkelder en gevaarlijker in een land dat herstellende was van een jarenlange burgeroorlog, gebukt ging onder zware corruptie en zuchtte onder een nieuwe, wetteloze regering. Vier en Negen waren met een particulier chartervliegtuig onder een valse naam ingevlogen. In het verleden waren werknemers van het bedrijf in andere landen ontvoerd voor losgeld en vermoord. De ontvoerders persten eerst het bedrijf af waarvoor hun slachtoffers werkten, dan hun familie en daarna hun land. Maar zonder naam of paspoort waren mensen zoals Vier en Negen anoniem en dus van weinig waarde. Hun asfaltermachine, de RS-80, was vrijwel onmogelijk te traceren. Er stond geen bedrijfsnaam of serienummer op en hij was nergens geregistreerd. Alleen de cliënt, de noordelijke regering in de hoofdstad, wist wie ze waren, waar ze vandaan kwamen en voor wie ze werkten.

‘Kom je eten?’ vroeg Vier. ‘We hebben nog veertig minuten voordat we moeten beginnen. De machine wordt nog een laatste keer nagelopen.’

‘Zo meteen,’ zei Negen en er verspreidde zich een glimlach om zijn brede mond. Hij deed een stap naar achteren en gebaarde met zijn hoofd naar het bed achter hem.

Achter zijn blote bovenlijf zag Vier de verfrommelde lakens van een onopgemaakt bed met daarin verstrengeld de gespieerde benen van een slapende vrouw. Negen probeerde haar niet te verbergen, maar grijnsde juist samenzweerderig. Vier kende hem niet en geloofde niet dat hij voorspellende gaven had, maar hij had meteen in de gaten dat Negen problemen met zich meebracht en hun moeilijke taak nog lastiger zou maken.

Negen gaapte. ‘Zie ik je over een paar minuten?’

Vier deed de deur dicht en liep over de binnenplaats, die al lag te zinderen in de prille hitte van de dag, naar de eetzaal. Daar was de lucht vochtig en het zat er vol met mannen die over hun ontbijt gebogen zaten – mannen in pak, mannen in vaal militair uniform, mannen in traditionele kleding. Ze praatten allemaal op gedempte toon onder het geschraap van het goedkope blikken bestek over de plastic borden.

Er waren maar een paar buitenlanders in de provisorische eetzaal van het nieuwe hotel, dat bestond uit een stuk of twintig zeecontainers die in een slordige halve cirkel waren neergekwakt. Vier wachtte een halfuur, liep weer naar de kamer van Negen en klopte aan.

‘Ik kom zo!’ riep Negen en de kamer barstte in geschater uit.

Vier ging weer naar de eetzaal en dronk een flesje water. Tien minuten later kwam Negen binnen. Hij had gedoucht en de zwarte bedrijfsoverall aangetrokken, maar alleen de onderste helft. Verder droeg hij een wit onderhemd met v-hals. De lege mouwen van de overall bungelden langs zijn lijf, zodat hij er iedereen mee tegen de schouders sloeg terwijl hij tussen de tafeltjes door naar Vier toe laveerde.

‘Ik had je vandaag nog niet verwacht,’ zei hij. ‘De vliegtuigen zijn hier nooit op tijd. Daarom heb ik gisteravond maar iemand meegenomen. Ben jij getrouwd?’

‘Nee,’ loog Vier.

‘Moet je niet eten?’ vroeg Negen.

‘Ik heb al gegeten,’ zei Vier. Hij had op zijn kamer een pakje droge haverwortel met melkpoeder, een zakje amandelen en een reep gedroogd hertenvlees naar binnen gewerkt – allemaal van thuis meegebracht. Hij had genoeg eten bij zich voor de twaalf dagen die het karwei naar verwachting zou duren.

‘Heb je op je kámer gegeten?’ vroeg Negen verontwaardigd. ‘Dat dóé je toch niet? Het eten is hier heel lekker. Of misschien niet echt lekker, maar wel intrigerend.’ Zijn haar was over zijn

linkeroog gevallen en hij zwiepte het met een zwierig handgebaar naar achteren.

‘Ik ga wat halen,’ zei hij en hij liep naar het buffet, waar hij een halve grapefruit, een groot glas mangosap, drie gekookte eieren en een paar stukken bot met purperrood vlees pakte. Op de terugweg naar hun tafel fladderden zijn levenloze mouwen opnieuw in het rond tussen de andere eters. Vier keek om zich heen of de mannen, een bont gezelschap van voormalige rebellenleiders en nieuwe zwarthandelaars, belangstelling voor Vier of Negen toonden. Dat was niet het geval. Hij en zijn nieuwe partner waren duidelijk buitenlanders in een hotel waar de meeste gasten hulpverleners en wapeninspecteurs waren en ze konden maar het beste zo min mogelijk opvallen.

Negen zette zijn dienblad neer, waardoor zijn haar als de slierten van een treurwilg over zijn voorhoofd viel. Hij liet het blikken bestek voor wat het was, bracht de wildbouten met zijn handen naar zijn mond, kloof ze af en spoelde het vlees weg met zonlichtkleurig sap. Het bedrijf had het gebruik van plaatselijke vruchten – heel of in de vorm van sap – afgeraden en met nadruk gesteld dat eieren en vlees *E. coli*, salmonella of ringworm konden bevatten. Maar Negen verslond alles vol overgave en zijn vettige haar betastte obsceen zijn bord. Vier begreep niet wat het bedrijf in die man zag. Hij was een veiligheidsrisico.

‘Weet je wat ze kostte?’ vroeg Negen met volle mond. Hij wachtte niet op het antwoord van Vier. ‘Nog minder dan dit ontbijt. En ze was een stuk verser,’ zei hij terwijl hij zijn vork in de natte grapefruit op zijn bord prikte.

‘De machine staat klaar,’ zei Vier. ‘De eerste capsule zit er al in. Hoelang heb je nog nodig?’

Negen keek hem grijnzend aan. ‘Nu snap ik waarom ze jou de Klok noemen.’

Vier stond op. ‘We vertrekken over tien minuten,’ zei hij.

‘Dat meen je niet. Ik ben gisteren pas aangekomen,’ zei Negen. ‘Het schema is hartstikke ruim. Dit is een leuke stad. Laten we een dagje rondkijken. Of nog belangrijker: een nachtje.’ Hij trok wellustig een wenkbrauw op. ‘Je mag mijn meisje wel lenen.’

Vier schoof zijn stoel aan. ‘Ik zie je over tien minuten buiten. Met al je spullen.’

II

'Stap in,' zei Vier. Hij zat in een taxi die op de oprit van het hotel stond te wachten. Negen was net met zijn sporttas en op sandalen naar buiten gekomen als een toerist die een dagje gaat sightseeën. Hij stapte in en de taxi vertrok.

'Je moet wel andere schoenen aan,' zei Vier.

Negen deed zijn mond open, hield zijn hoofd schuin als een dier en glimlachte toen alsof hij uit een hele serie grappen probeerde te kiezen. Maar hij zei niets. Hij schudde alleen zijn haar weer uit zijn gezicht.

Vier kende zijn soort, een man die alles grappig vond, vooral zichzelf. Hij had zijn haar zo laten groeien dat het zijn zicht belemmerde en honderd keer per dag moest worden weggestreken. Belachelijk. Voor iemand met die instelling was dit werk een avontuur, louter voor de lol.

Maar Vier wilde niet langer blijven dan nodig was. De hoge luchtvochtigheid was zelfs tijdens het ritje van de luchthaven naar de stad al een kwelling. Hij wist dat hij afwisselend apathisch en driftig werd als hij dit soort hitte lang moest verdragen. Maar in de cabine van de RS-80 zat airco en de opdracht was simpel: ze moesten 230 kilometer tweebaansweg asfalteren en van markeringen voorzien en zo het landelijke zuiden van het land met de hoofdstad in het verstedelijkte noorden verbinden.

De corridor was al van obstakels ontdaan en geëgaliseerd, maar de regentijd brak bijna aan en als de weg dan niet ge-

asfalteerd was, zou al dat werk voor niets zijn geweest. Vier had de plannen bestudeerd en satellietfoto's gezien. Hij had nog nooit aan zo'n kaarsrechte weg gewerkt. Hij sneed dwars door struikgewas, woestijnen, wouden en dorpen. Nergens was een heuvel, berg of stad te bekennen. Er waren vrijwel geen hindernissen.

'Dus je hebt al heel wat projecten gedaan,' zei Negen. Hij sloeg nu een serieuze, respectvolle toon aan, maar die klonk niet erg overtuigend. Om zijn vrouwelijke mond verscheen alweer het begin van een glimlach.

'Dit is mijn drieënzestigste opdracht,' zei Vier. Daar liet hij het bij. De afgelopen acht jaar had hij op vier continenten meer dan zevenenhalfduizend kilometer geasfalteerd.

'Weleens iets gevaarlijks meegemaakt?' vroeg Negen.

Vier was maar twee keer met een vuurwapen bedreigd. Zijn soort werk werd vaak uitgevoerd in periodes en gebieden die getekend waren door geweld en bloedvergieten, maar zelf had hij daar nooit mee te maken gehad. Bij een eerdere klus had hij iets gezien waarvan hij later hoorde dat het een neerstortend passagiersvliegtuig was geweest dat vanaf de grond met een luchtdoelraket was neergeschoten. Hij was langs waterputten gekomen met lijken erin. Hij was een keer ergens geweest waar een paar minuten later iemand zou worden gekruisigd. 'Nee,' antwoordde hij.

'Heb je al eerder met dit type machine gewerkt?' vroeg Negen.

'Jawel,' zei Vier.

Dat was niet helemaal waar. Dit was zijn eerste klus met deze asfaltermachine en pas de tweede keer dat het bedrijf de RS-80 inzette – overigens een significante verbetering ten opzichte van het vorige model, de RS-50. Een van de verschillen met het eerdere model was dat de cabine nu maar ruimte bood aan één persoon. In de RS-50 was ruimte voor twee mensen en Vier

vond het verschrikkelijk om samen met een ander in de kleine cabine te moeten zitten. Er was binnen maar één iemand nodig en dat werd in het nieuwe model terecht erkend. Voor dit karwei had het bedrijf besloten dat de tweede medewerker vooruit moest rijden op een quad, een terreinmotor met vier wielen, om obstructies te signaleren en erop toe te zien dat er niet met de asfaltcapsules werd geknoeid. Dat was de taak van Negen.

‘Moet je zien,’ zei Negen en hij wees naar de kant van de modderige weg. Vier snapte niet helemaal wat Negen zo interessant vond. Het was allemaal niet nieuw. Alles om hen heen was typerend voor een ontwikkelingsland dat net een oorlog achter de rug had. De rijen frisdrankflessen met diesel aan de kant van de weg en de verschrompelde grootmoedertjes die ze verkochten. De zwerfhonden, de kinderen met baby’s op de arm. De diagonale rookpluimen van branden in de verte. De rondslingerende patroonhulzen. De pubers met spiegelende zonnebrillen en ongeladen kalasjnikovs. De vrachtwagens die luxeartikelen vervoerden die de bevolking in geen jaren had gezien: airconditioners, archiefkasten, onbeschadigde ramen, zelfs gebrandschilderd glas voor een met buitenlands geld gefinancierde kerk. De witte trucks vol chagrijnige of losgeslagen hulpverleners.

Overall waren tekenen van wederopbouw. Op een gammele steiger van knoestige stokken was een tiental metselaars een gemeentegebouw met een wolkvormig gat in de voorgevel aan het herstellen. Voor het belendende pand zat een vrouw van middelbare leeftijd in een met bont gevoerde winterjas onder een gestreepte strandparasol naast een groot kopieerapparaat dat ze op een of andere manier naar de kant van de weg had weten te krijgen. Er stond een rij mannen en vrouwen in kantoor kleding te wachten tot ze aan de beurt waren om het te gebruiken. Ze werden ingehaald door een dieselbrommer die een hoog gejack uitstootte en Negen lachte.

‘Een compleet gezin,’ zei hij.

Vier keek even opzij en zag dat er vijf mensen op die ene brommer zaten, en al snel zwenkten ze hun rijstrook op. Twee kinderen stonden op de treeplaat vóór hun vader en de vrouw achterop hield zich stevig aan hem vast met een baby op haar rug. Het gezichtje van de baby, die diep in slaap was, werd omwolkd door dieseldampen. Het kind had een mutsje met sierstenen en belletjes op.

Een ontluikende stad, levend en wel na een burgeroorlog waarvan de inwoners dachten dat er nooit een eind aan zou komen. Al het glas was versplinterd, alle daken waren ingestort. Er waren mensen zonder benen en hospitalen vol stervenden en behoeftigen. Er waren miljoenen ontheemden, miljoenen vluchtelingen, tienduizenden wezen. Toch verliep de wederopbouw in een jubelstemming, ondanks het onopgeruimde puin, het afval in beken en rivieren, het overal oprukkende tij van felgekleurde plastic flessen. Te midden van de chaos heersten vreugde en koortsachtige ondernemingslust. Er was een grote toestroom van buitenlandse hulp, bouwfondsen, buitenlanders die kwamen taxeren, adviseren, subsidies en steekpenningen uitdelen en premies incasseren. Woonhuizen werden hotels, keukens werden restaurants. De bezoekers hadden bronwater, frisdrank, whisky, kip, snoepgoed en rundvlees nodig. Wie zes hulpverleners een maaltijd kon voorzetten, kon zijn gezin een maand lang onderhouden. Of een brommer kopen om samen weg te trekken.

‘Vandaag maken we een lange dag,’ zei Vier. ‘We werken vooruit zolang het kan.’ Terwijl hij dat zei, wist hij dat Negen een glimlach van binnenpret zou onderdrukken en dat deed hij ook. Vier wendde zijn blik af en zag twee mannen een nieuwe afwasmachine van een ossenkar tillen waar ook een oudere vrouw op een brancard op lag met een infuus dat met ducttape aan een cricketbat boven haar hoofd was vastgemaakt.

Ze hadden twaalf dagen om de klus te klaren. De rs-80 was ontworpen om 25 kilometer per dag te asfalteren, maar dat kon tot 30 kilometer worden opgeschroefd. Vier verwachtte dat ze de 230 kilometer in tien dagen af zouden hebben. Toch had het bedrijf een kleine marge van twee dagen ingebouwd, want je wist maar nooit. Het bedrijf zou een bonus van de overheid krijgen als alles op tijd werd afgerond, dus elke dag extra bracht het schema in gevaar en daarmee ook de bonus, en daarmee ook de onkostenvergoeding voor Vier.

En het belangrijkste was: de weg moest op tijd klaar zijn voor de parade. De president, die bekendstond om zijn voorliefde voor politiek theater, wilde de parade laten beginnen zodra de weg was voltooid. De processie, die vanuit de hoofdstad naar het zuiden zou trekken, moest een symbool zijn van het eind van de decennialange oorlog en het begin van de vrede en de welvaart die de nieuwe weg mogelijk zou maken.

De rs-80 nam vrijwel alle twijfels over de haalbaarheid van zo'n strak schema weg. Het asfalteren vond plaats in het droge seizoen, regen leek niet waarschijnlijk en afgezien daarvan waren er vrijwel geen variabelen. Zonder variabelen of afleiding kon men erop rekenen dat Vier het werk op tijd of zelfs eerder af zou hebben. Afgezien van slapen en af en toe iets eten deed Vier niets anders dan werken als hij uitgezonden was. Hij nam alleen pauze als het echt niet anders kon.

'Ben je hier al eerder geweest?' vroeg Negen.

'Nee,' zei Vier. Hij keek naar Negen, die zijn haar weer naar achteren gooide en met zijn hand over zijn schedel streek. Al snel belemmerde het haar dat hij net uit zijn ogen had gestreken zijn zicht opnieuw. Belachelijk, dacht Vier.

'Dit is jouw eerste klus,' zei Vier.

'Ja,' zei Negen.

'Je begrijpt wat jouw rol is?'

'Ja. De weg vrijmaken en "obstakels minimaliseren".' Die

laatste twee woorden sprak Negen op spottend formele toon uit.

Vier keek hem strak aan en haalde diep adem. De taxi haalde een stel politieagenten in die met blote voeten en hun benen schuin over elkaar achter in een pick-uptruck zaten te luiëren. Er kwam een rij schoolkinderen in kakikleurige broeken en felwitte shirtjes voorbij met boeken die ze van een ver land hadden gekregen. Er scheurde een pick-up langs die in de laadbak een berg verwrongen, verbrand staal vervoerde.

‘Jouw taak bestaat uit het vooruitrijden op de quad om ervoor te zorgen dat er niets of niemand op de weg is als ik kom. Geen mensen. Geen dieren. Niets. Kleinere keien zijn niet erg, maar als je diepe groeven ziet, moet je dat melden. Als je een gat ziet of een scheur of iets anders wat niet klopt, dan laat je me dat weten. Oké?’

‘Ja.’

‘Je moet er vooral voor zorgen dat er geen voertuigen op het wegdek komen. Auto’s, motoren, geiten, koeien, fietsen, alles wat zwaar is. Een beladen kar of vrachtwagen kan oneffenheden in de weg maken en het oppervlak beschadigen. Begrepen?’

‘Ja.’

‘Een bepaalde mate van oneffenheid is wel acceptabel, zelfs bijna onvermijdelijk in zo’n land, maar het is jouw taak die zo klein mogelijk te houden en dat betekent dat het aantal voertuigen en andere weggebruikers moet worden gereduceerd. Ja?’

‘Ja.’

‘Als je een significante oneffenheid tegenkomt, dan gooi je die dicht voordat de rs-80 er is, en als de oneffenheid te groot is, moet je me dat via de portofoon laten weten of zelf naar me toe komen. Dan kunnen we bekijken of we de machine stilzetten en de afwijking herstellen of er gewoon overheen asfalteren. Oké?’

‘Oké.’

‘Als ik naar de volgende capsule rijd en halverwege ben,’ ging Vier door, ‘ga jij controleren of daar niets of niemand in de buurt is. Voor de mensen zijn die capsules een soort bezienswaardigheid, maar voor ons zijn ze van levensbelang. Het asfalt en de brandstof voor de RS-80 zitten erin. Als er zelfs maar met één wordt geknoeid, is het voor ons einde oefening. Het heeft het bedrijf uitzonderlijk veel moeite gekost om alle capsules hier te krijgen. Begrepen?’

‘Ja.’

‘Ze zijn dan wel zo zwaar dat niemand ze kan optillen en er zitten sensoren op waarmee je kunt zien of ermee geknoeid is, maar jij moet ervoor zorgen dat er niemand zelfs maar bij de volgende capsule in de buurt is. Niemand mag eraan komen of erop zitten. Niets of niemand. Duidelijk?’

‘Ja. Alle obstakels opruimen, menselijk of anderszins. En geen geknoei.’ Weer glimlachte Negen alsof hij een grap had gemaakt. Toen hij doorkreeg dat zijn grapjes niet aan Vier bevestigd waren, boog hij zich naar het raampje tussen de achterbank en de voorbank en spuide tot verbazing van Vier en de chauffeur een stroom zinnen in het dialect van de streek. Vier herinnerde zich nu dat hij op het profiel van Negen had gezien dat hij de plaatselijke taal sprak, een van de weinige kwalificaties waarover hij leek te beschikken.

Terwijl ze de stad uit reden en Negen en de chauffeur in een geanimeerd gesprek verwickeld raakten, maakten de geïmproviseerde winkeltjes en hotels plaats voor bidonvilles en bergen brandend afval. Langs de rand van de stad zag Vier door een sluier van oranje stof het begin van de weg. De RS-80 stond ernaast, een laag, dofgeel geschilderd voertuig met een zwarte bies. Het bedrijf had Vier verzekerd dat de machine zo goed als nieuw was, maar één keer gebruikt, voor nog geen tien kilometer weg.

Negen wees ernaar en wisselde opgewonden van gedachten met de chauffeur. Negen richtte zich weer tot Vier. ‘Hij zegt dat hij weleens in de wegenbouw heeft gewerkt. Hij gelooft niet dat deze machine alles alleen kan.’

Vier stapte uit en rekende af. Het was halfnegen en de zon stond al hoog boven de boomkruinen. Hij noteerde de tijd in zijn opschrijfboekje en liep naar de asfaltermachine. Vier keek toe terwijl Negen bij het portier van de chauffeur bleef hangen en het gesprek met een hartelijke handdruk en een luide lach afsloot. ‘*No no no!*’ bulderde hij tegen de chauffeur voordat hij een drafsje inzette om Vier in te halen.